

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในชีวิตของผู้ใหญ่ตอนต้นที่ทำงานแล้วในกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างช่วงอายุและเพศ สถานภาพของการสมรส ระดับการศึกษา และระดับรายได้ที่มีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของบุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่ทำงานแล้วในกรุงเทพมหานครจำนวนทั้งสิ้น 400 คน ทำการวิเคราะห์โดยการคำนวณมัชฌิมเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ สถานภาพของการสมรส ระดับรายได้ และระดับการศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความพึงพอใจในชีวิตเมื่อการวิเคราะห์ความแปรปรวน มีนัยสำคัญทางสถิติด้วยวิธีของเชฟเฟ (SCHEFFE') จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถอธิบายผลการวิจัยตามสมมติฐานที่เสนอไว้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 บุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีอายุมากกว่าจะมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าบุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีอายุต่ำกว่า

ผลการศึกษาวิจัยมีดังนี้

บุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยตามสมมติฐานที่ 1 ที่พบว่าบุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีระดับอายุแตกต่างกันมีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ด้วยเหตุผลดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างวัยผู้ใหญ่ตอนต้นเพียงวัยเดียว แม้ว่าช่วงอายุของคนในวัยนี้จะอยู่ระหว่าง 22-40 ปีก็ตาม แต่ความต้องการของคนวัยนี้จะมีลักษณะเหมือนกัน กล่าวคือ มุ่งสำรวจตนเอง สภาพแวดล้อมเพื่อ

มุ่งสร้างความมั่นคงของชีวิตในช่วงปลายของวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (40 ปี) ด้วยเหตุตั้งนี้ จึงไม่พบความแตกต่างของอายุในบุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่ทำงานแล้ว ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Palmore และ Luikart (1972) ที่หาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้ใหญ่วัยกลางคนระหว่างอายุ 45-60 ปี จำนวน 502 คน โดยแบ่งออกเป็น 5 ช่วงอายุ ผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างของช่วงอายุไม่มีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของบุคคล

สมมติฐานที่ 2 บุคคลในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่ทำงานแล้วในกรุงเทพมหานคร ที่มีช่วงอายุแตกต่างกันเพศหญิง จะมีคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าบุคคลในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นเพศชาย

ผลการศึกษามีดังนี้

1. บุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีเพศแตกต่างกันมีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน
2. พบความสัมพันธ์ระหว่างอายุและเพศ กล่าวคือ บุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีระดับอายุและเพศแตกต่างกันมีความพึงพอใจในชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 โดยเพศชายอายุระหว่าง 33-40 ปี มีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าเพศหญิง อายุระหว่าง 33-40 ปี

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้อที่ 1 ที่พบว่าบุคคลในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากในสังคมปัจจุบันทั้งชายและหญิง มีบทบาทในการออกไปประกอบกิจกรรมในสังคมที่มีลักษณะไม่แตกต่างกันมากนัก และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกศึกษาเฉพาะผู้ที่ทำงานแล้วทั้งสองเพศที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน ด้วยเหตุนี้หญิงและชายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จึงมีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน

จากข้อค้นพบข้อที่ 2 ที่ว่าความสัมพันธ์ระหว่างอายุและเพศมีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของบุคคลในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่ทำงานแล้วในกรุงเทพมหานคร โดย

เพศชายที่มีอายุ 33-40 ปี มีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าเพศหญิงในวัยเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sprietzer and Snyder (1974) ที่พบว่าในช่วงอายุ 35-44 ปี เพศหญิง จะมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าชาย ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่าในช่วงอายุ 33-40 ปี นี้บุคคลเริ่มมีอาชีพที่มั่นคง Super (1953) ได้พบว่าในช่วงอายุ 35 ปีขึ้นไปบุคคลจะได้รับการมองว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์สูง มีความก้าวหน้า ซึ่งเพศชายจะมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง มีผลทางด้านจิตใจทำให้เพศชายที่ทำงานแล้วรู้สึกมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าเพศหญิงในช่วงอายุเดียวกัน อีกทั้งสังคมยังมีทัศนคติในทางลบต่อการทำงานของเพศหญิง และมีส่วนทำให้เกิดความไม่เสมอภาคในอาชีพการงาน บทบาททางเพศนับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เพศหญิงมีขีดจำกัดในการประกอบอาชีพ อีกทั้งเพศหญิงมีการระหนกมากในการดูแลเลี้ยงดูบุตร ซึ่งกำลังเติบโตและต้องการความเอาใจใส่เป็นเหตุให้เพศหญิงในช่วงวัยดังกล่าวต้องรับภาระหนักทั้งในบ้านและที่ทำงาน จึงเป็นเหตุให้มีความพึงพอใจในชีวิตต่ำกว่าเพศชาย อีกทั้งจำนวนเพศชายในช่วงอายุ 33-40 ปี ในการวิจัยครั้งนี้มีมากกว่าเพศหญิงในช่วงวัยเดียวกัน จึงส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของช่วงอายุ 33-40 ปี ทำให้เพศชายสูงกว่าเพศหญิงสำหรับช่วงอายุอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

สมมติฐานข้อที่ 3 บุคคลในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่ทำงานแล้วในกรุงเทพมหานคร ที่มีช่วงอายุแตกต่างกันและสถานภาพสมรส จะมีคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าบุคคลที่มีสถานภาพโสด

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. บุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีสถานภาพของการสมรสแตกต่างกันมีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน
2. ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างอายุและสถานภาพของการสมรส กล่าวคือ บุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีระดับอายุและสถานภาพของการสมรสแตกต่างกันมีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบทั้ง 2 ข้อ อาจอธิบายจากคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจในชีวิตของคนโสดและคนที่สมรสแล้วในแต่ละระดับช่วงอายุ ดังแสดงในตารางที่ 9 จะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยของคนที่ยังไม่สมรสแล้วจะมีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกับคนโสดในทุกช่วงอายุ และเมื่อทดสอบความแตกต่างด้วย การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางพบว่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 แต่ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ KUTNER et al. (1956) และ PILRLBLAD AND ADAM (1972) ที่พบว่าบุคคลที่มีสถานภาพโสดและสมรสมีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน

คนโสดจะมีทางเลือกในการดำรงชีวิต ที่มีอิสระเสรีภาพในการตัดสินใจ ทั้งทางด้านอาชีพการงาน เศรษฐกิจ อารมณ์ และสังคม คนโสดสามารถวางแผนการใช้ชีวิตที่มีความหมายมากขึ้น อาจอุทิศเวลาที่มีให้กับการทำงานหรือวางแผนศึกษาต่อในขั้นสูงขึ้นไป เกิดความมั่นใจในตนเองว่าสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขไม่ เป็นภาระกับบุคคลอื่น

ในบุคคลที่สมรสแล้ว แม้จะต้องเพิ่มบทบาทของการเป็นสามีหรือภรรยา และหากมีบุตรก็ต้องเพิ่มบทบาทของการเป็นบิดามารดาด้วย แต่บุคคลวัยนี้จะรู้สึกเป็นสุขเพราะได้รับการยกย่องจากสังคมว่าได้ดำเนินชีวิตไปตามบรรทัดฐานของสังคม มีภาพพจน์ทางบวกในสังคม มีความรู้สึกว่าได้ทำประโยชน์ต่อสังคม มีความสามารถ มีเกียรติ มีคุณค่า มีความสุขในชีวิตครอบครัว เมื่อประสบปัญหาในการดำเนินชีวิตก็มีเพื่อนคู่คิด คือ สามีหรือภรรยาคอยเป็นกำลังใจช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคลายความวิตกกังวล

กล่าวโดยสรุปได้ว่าในแต่ละช่วงอายุของวัยผู้ใหญ่ตอนต้นทั้งคนโสดและคนที่สมรสจะมีความพึงพอใจในชีวิตกันคนละด้าน ดังนั้นจึงไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในความพึงพอใจในคนแต่ละช่วงอายุที่มีสถานภาพของการสมรสที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้จึงพบว่าความพึงพอใจในชีวิตของ กลุ่มคนโสดกับกลุ่มคนที่สมรสแล้วไม่แตกต่างกัน (Pirlblad and Adam; 1972)

สมมติฐานข้อที่ 4 บุคคลในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่ทำงานแล้วในกรุงเทพมหานคร ที่มีช่วงอายุแตกต่างกันและระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. บุคคลในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความพึงพอใจในชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยที่สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างอายุและระดับการศึกษา กล่าวคือ บุคคลในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีระดับอายุและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้อที่ 1 อธิบายได้ว่าบุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในชีวิตแตกต่างกัน จากการเปรียบเทียบรายคู่ตามตารางที่ 18 พบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Cameron (1975) ที่พบว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีความพึงพอใจในชีวิต มีอารมณ์และความรู้สึกเป็นสุขมากกว่า กลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่า ด้วยเหตุผลที่ว่า บุคคลที่มีการศึกษาสูงจะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงมีการคาดหวังความก้าวหน้าในหน้าที่การงานสูง แม้ถึงบุคคลนั้นจะมีอายุน้อย หากมีระดับการศึกษาสูง โอกาสที่จะทำงานเพื่อก้าวหน้าขึ้นสู่ตำแหน่งที่สูงย่อมมีมาก จากตารางที่ 10 บุคคลที่อายุมากและมีระดับการศึกษาสูง มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตสูงที่สุด ทั้งนี้เพราะบุคคลได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ บุคคลมองเห็นว่าตนเองมีคุณค่าอีกทั้งลักษณะงานส่วนใหญ่จะเป็นงานด้านการใช้ความคิด การวางแผนงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่องานที่ทำอยู่ หากประสบความสำเร็จบุคคลที่มีการศึกษาสูงจะรู้สึกภาคภูมิใจในผลงานของตน เกิดความรู้สึกว่าตนมีความสามารถ มีความรู้สึกทำทนายที่จะสร้างงานที่ก้าวหน้าต่อไปอีก ส่วนในกลุ่มผู้มีการศึกษาต่ำมักจะได้ปฏิบัติงานในลักษณะของการใช้ฝีมือ การใช้แรงงานมากกว่าจะเป็นผู้ร่วมวางแผน

ดังนั้นหากงานชิ้นนั้นๆ ประสบความสำเร็จก็ไม่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานเท่าผู้ที่คิดวางแผน อีกทั้งยังขาดโอกาสในการเลือกงานที่ตนเองพอใจ เพราะมีขีดความสามารถที่จำกัด ทำให้เกิดความรู้สึกถึงคุณค่าในตัวเองต่ำอันจะมีผลกระทบต่อความพึงพอใจในชีวิตด้วย

จากผลการวิจัยข้อที่ 2 ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างอายุและระดับการศึกษาที่จะส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของบุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4

จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจในชีวิตในบุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ตามตารางที่ 10 จะพบว่าแต่ละช่วงอายุและระดับการศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตใกล้เคียงกัน เมื่อนำมาวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างช่วงอายุและระดับการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากในสภาพสังคมปัจจุบันอายุไม่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาอีกต่อไปแล้ว เพราะสถานการศึกษาหลายแห่งได้เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปได้ศึกษาต่อเนื่องจากในสถาบันหรือเปิดอบรมหลักสูตรต่างๆ นอกสถาบัน โดยไม่ได้คำนึงถึงอายุ ดังนั้นในบุคคลที่อายุมากคือ ช่วงปลายของวัยต้องการเพิ่มคุณวุฒิก็สามารถกระทำได้ หรือบุคคลที่อายุน้อยต้องการเพิ่มคุณวุฒิก็สามารถทำได้ เช่นเดียวกัน โอกาสในการศึกษาต่อของทุกคนจึงมีเท่าเทียมกัน รวมทั้งปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารยังเอื้ออำนวยต่อการศึกษาหาความรู้ของบุคคลด้วย เพราะสื่อที่จะส่งข้อมูลมีหลายทาง เช่น ทางวิทยุ ทางโทรทัศน์ ทางหนังสือพิมพ์ ฯลฯ ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จึงทำให้บุคคลแต่ละช่วงอายุที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในบุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีระดับการศึกษาสูงมีโอกาสนในการทำงานที่ดีและมีโอกาสในความก้าวหน้าสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า จึงทำให้บุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา

สมมติฐานที่ 5 บุคคลในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่ทำงานแล้วในกรุงเทพมหานครที่มีช่วงอายุแตกต่างกันและระดับรายได้สูงกว่าจะมีคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำกว่า

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. บุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างอายุและระดับรายได้ กล่าวคือบุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีอายุและระดับรายได้แตกต่างกันมีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้อที่ 1 บุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อนำมาเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า บุคคลที่มีรายได้ 6,001-15,000 บาท มีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำกว่า 6,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Cameron (1975); Palmore and Luikart (1972) ที่รายงานว่าบุคคลที่มีรายได้ได้สูงจะมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำกว่า อาจอธิบายได้ว่าการมีรายได้สูง นอกจากจะทำให้บุคคลสามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐานคือ ปัจจัยสี่ได้อย่างเต็มที่แล้ว บุคคลยังมีโอกาสแสวงหาคคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น การพักผ่อนหย่อนใจ การแสวงหาประสบการณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ โดยไม่ต้องพะวงกับปัญหาเศรษฐกิจอีกทั้งบุคคลยังไม่จำเป็นต้องไปประกอบอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้กับครอบครัว เหล่านี้จะส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของบุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นให้เกิดความสุข จะมีความพึงพอใจในชีวิตเท่า

จากผลการวิจัยข้อที่ 2 ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างอายุและระดับรายได้ที่จะส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของบุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5 จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจในชีวิตในบุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ตามตารางที่ 11 จะพบว่าแต่ละช่วงอายุและระดับรายได้มีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตใกล้เคียงกัน เมื่อนำมาวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ไม่พบว่ามีปฏิกริยาร่วมระหว่างช่วงอายุและระดับรายได้ ทั้งนี้เนื่องจากสภาพสังคมในกรุงเทพมหานครเป็นตลาดแรงงานที่มีความต้องการสูง ดังนั้นบุคคลจึงมีโอกาที่จะเพิ่มรายได้จากการทำงานล่วงเวลา หรือการทำงานพิเศษ โดยเฉพาะบุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ช่วงอายุต้นๆ (22 ปี) ยังมีเวลาที่จะประกอบอาชีพอีกนาน ทำให้

รายได้เพิ่มสูงขึ้นได้ หรือหากมีปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อรายได้ของบุคคล เช่น การศึกษาในผู้ที่มีอายุมากขึ้น (40 ปี) แต่มีระดับการศึกษาต่ำสามารถจะพัฒนาตนเองโดยการไปศึกษาต่อทำให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพการงาน และส่งผลให้มีรายได้สูงขึ้นอีกด้วย โอกาสเหล่านี้เปิดให้กับบุคคลทุกคนเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงไม่พบความแตกต่างของความพึงพอใจในชีวิตของบุคคลที่มีช่วงอายุและระดับรายได้แตกต่างกัน

จากผลการวิจัย ซึ่งพบว่าบุคคลที่มีรายได้สูงกว่า 15,000 บาท มีความพึงพอใจในชีวิตต่ำกว่าบุคคลที่มีรายได้ 6,000-15,000 บาท เนื่องจากจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 15,000 บาท ขึ้นไปนั้นมีจำนวนน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 6,000-15,000 บาทมาก คือ มีจำนวนเพียง 54 คน ส่วนกลุ่มที่มีรายได้ 6,000-15,000 บาท มีจำนวนถึง 204 คน เป็นเหตุให้กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้สูงสุดมีความพึงพอใจในชีวิตต่ำกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 6,000-15,000 บาท

กล่าวโดยสรุปได้ว่า บุคคลวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีระดับรายได้สูงมีโอกาสในการสนองตอบความต้องการขั้นพื้นฐานและความต้องการอื่นๆได้มากกว่าผู้มีรายได้ต่ำ ดังนั้นบุคคลที่มีรายได้สูงจึงมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำกว่า